

DEPARTEMENT VAN OPBOUW

DEPARTMENT OF DEVELOPMENT

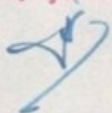
DIENT 's LANDS BOSBEHEER

FOREST SERVICE

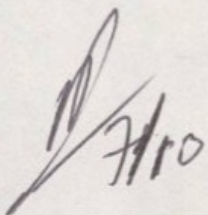
P.O.B 436

KABINET VAN DE GOUVERNEUR
VAN SURINAME

17 jan. 1974

Zijne Excellentie de Gouverneur van
Suriname
d.t.k. van de Directeur van het Kabinet
A l h i e r.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

118/ES.

am 19/10

Onderwerp

Bijlage: Auwe

Paramaribo, 14 januari 1974.
P.O.B. 436

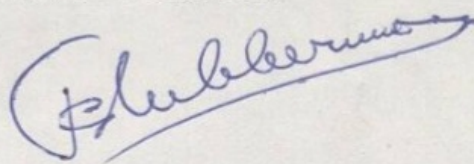
Hierbij heb ik de eer U ter informatie te doen toekomen.

1. Enkele voorstellen tot wijziging in het Jachtbesluit 1970.
2. Een pleidooi voor de aanwijzing van het Coroniezwamp als natuurreserveaat.

Bovenstaande gegevens berusten op een 3 jarig door Wotro gesteund wetenschappelijk onderzoek van de ornitholoog Dr.A.L.Spaans naar de levenswijze en ecologie der Surinaamse kustvogels.

Deze stukken kunt U als een voorbeeld zien van de wijze waarop de Dienst LBB en Stinasu zich een verantwoord natuurbeheer voorstellen. Slechts op grond van bewezen gegevens is het mogelijk om voor eenieder aanvaardbare regels, met name betreffende de jacht, op te stellen en dus ook te doen naleven.

Het Hoofd van de Dienst
's Lands Bosbeheer,

Pleidooi voor de aanwijzing van het Coroniezwamp (districten Coronie en Nickerie) als natuurreservaat

door A.L. Spaans

In dit rapport wordt een korte schets gegeven van de vogelrijkdom langs de Surinaamse kust en de ornithologische betekenis van de bestaande natuurreservaten langs deze kust. Gepleit wordt in overweging te nemen het zwampgebied ten westen van Burnside op grond van de grote betekenis van dit gebied voor watervogels in het algemeen en enkele visetende soorten in het bijzonder aan te wijzen als natuurreservaat.

1. Achtergrond

Overal in de wereld worden de natuur en haar hulpbronnen ernstig bedreigd door de explosieve toename van de menselijke bevolking en haar activiteiten. Vrijwel geen plaats op onze aardbol ontkomt aan de stormachtige ontwikkeling die zich sedert de laatste decennia voordoet, ook Suriname niet. Ons land heeft echter het grote voordeel dat het pas aan het begin van een dergelijke ontwikkeling staat en kan leren van de fouten die de zg. ontwikkelde landen in het verleden op dit gebied hebben gemaakt. Het kan dus bijtijds maatregelen treffen voor het behoud en een verantwoord beheer van de Surinaamse natuur en de natuurlijke hulpbronnen waarvan de mens voor zijn welvaart en welzijn tot in de verre toekomst direct afhankelijk zal blijven. Daarin past het streven van de Surinaamse overheid om representatieve stukken van het land aan te wijzen als natuurreservaat. Langs de kust van Suriname zijn in de loop der jaren achtereenvolgens "Wia Wia", "Coppenamepunt" en "Galibi" als natuurreservaat aangewezen. Deze gebieden hebben voornamelijk op grond van landschappelijke en vegetatiekundige overwegingen (Wia Wia), alsmede door hun betekenis als legstrand voor zeeschildpadden (Wia Wia, Galibi) de bestemming van natuurreservaat gekregen. Alleen bij de aanwijzing van het natuurreservaat Coppenamepunt hebben ornithologische overwegingen (broedplaats van de rode ibis *Eudocimus ruber*) een belangrijke rol gespeeld.

Onvoldoende bekendheid van de verspreiding en levenswijze van de watervogels langs de kust en de hieruit voortvloeiende onmacht van de desbetreffende instanties om de populaties van deze vogels optimaal te beheren hebben ertoe geleid dat de Stichting Natuurbehoud Suriname (STINASU) en de Dienst 's Lands Bosbeheer hebben aangedrongen op een nader onderzoek op dit punt.

Naar aanleiding hiervan werd door mij gedurende de afgelopen drie jaren onderzoek gedaan naar de verspreiding en levenswijze van enkele groepen watervogels langs de Surinaamse kust. Dit onderzoek werd financieel gedragen door de Stichting voor Wetenschappelijk Onderzoek van de Tropen (WOTRO) in Nederland. Uit de resultaten van dit onderzoek is naar voren gekomen dat het voorkomen van een aantal soorten visetende watervogels vrijwel beperkt is tot zwampen met grote oppervlakten aan open water welke in de bestaande natuurreservaten niet voorkomen. Er wordt daarom in dit rapport gepleit om de betrokken zwampen op grond van hun grote ornithologische betekenis geheel of ten dele als natuurreservaat aan te wijzen.

2. Schets van het vogelleven langs de Surinaamse kust

Reeds bij een oppervlakkige verkenning van de kust valt de grote rijkdom aan vogels op. Die rijkdom vindt zijn oorzaak uiteindelijk in de grote hoeveelheid slib die jaarlijks door de Amazone naar de Atlantische Oceaan wordt afgevoerd. Dit slib wordt in de oceaan door de uit het zuidoosten naderende Zuid-Equatoriale Zeestroom opgenomen en op een twintigtal kilometers uit de wal langs de kusten van de Guyana's gevoerd, waar het slib in golven langs de kust wordt afgezet. Daarbij ontstaan uitgestrekte modderbanken die bevolkt raken met een bodemfauna die door de extreme milieuomstandigheden arm aan soorten maar rijk aan individuen is. Daarbij spelen vooral enkele soorten kleine kreeftachtigen (Tanaidacea) een belangrijke rol. Plaatselijk bereiken deze organismen een dichtheid van meer dan 10.000 ex. per m².

De voedselrijkdom van de modderbanken wordt tijdens laagwater benut door miljoenen noordamerikaanse steltlopers (voornamelijk kleine grijze strandlopers *Calidris pusilla*, kleine en grote geelpootruiters *Tringa flavipes* en *T. melanoleuca*, grijze grippen *Limnodromus griseus* en willets *Catoptrophorus semipalmatus*) die via de modderrijke Guyanakusten naar het zuiden trekken of langs deze kusten overwinteren.

Daarnaast vormen de modderbanken een belangrijk voedselgebied voor een aantal soorten reigers (vooral kleine zilverreigers *Egretta thula*, kleine blauwe reigers *Florida caerulea* en driekleurige reigers *Hydranassa tricolor*).

Ook de betekenis als rust- en voedselgebied voor de rode flamingo of zeezangans *Phoenicopterus ruber* is een afzonderlijke vermelding waard.

In het kustwater zijn het vooral de schaartekken *Rynchops nigra*, sterns (voornamelijk dwergsterns *Sterna albifrons* en *S. superciliaris*, visdiefjes *S. hirundo* en grote sterns *S. sandvicensis*), lachmeeuwen *Larus atricilla*, fregatvogels *Fregata magnificens* en pelikanen *Pelecanus occidentalis* die opvallen. Het aantal fregatvogels en pelikanen is weliswaar niet groot, maar door hun grootte zijn beide soorten toch een opvallende verschijning langs de Surinaamse kust.

De hogere delen van de modderbanken raken na enige tijd begroeid met parwa *Avicennia germinans* waarbij uitgestrekte vloedbossen ontstaan die doorsneden worden door tal van kleinere en grotere kreken. Uit ornithologisch oogpunt zijn de parwabossen vooral van betekenis als broed- en slaapplaats van grote aantallen reigers en rode ibissen. Daarnaast worden zij tijdens hoogwater als vluchtplaats benut door de steltlopers en reigers die op de modderbanken hun voedsel zoeken en bij opkomend water van de modderbanken worden verdreven.

In de jonge parwa langs de kust broeden in de gemengde reiger- en ibiskolonies behalve de rode ibis vooral de kleinere reigersoorten (kleine zilverreiger, kleine blauwe reiger, driekleurige reiger, koereiger *Ardeola ibis*, gewone kwak *Nycticorax nycticorax*, geelkruinkwak *N. violacea* en schuitbekreiger of arapapa *Cochlearius cochlearius*). De grote zilverreiger *Egretta alba* broedt in deze kolonies slechts in klein aantal. Met de zwartkruinreiger of koemawari *Ardea cocoi* vormt deze soort meer landinwaarts grote broedkolonies in de oudere parwaopstanden. Daarbij voegt zich in sommige kolonies ook de slangehalsvogel of duikelaar *Anhinga anhinga* als broedvogel.

De levensduur van de parwabossen is meestal maar kort doordat het bos vaak "verdrinkt" als gevolg van een permanente inundatie door het zeewater. Na afzetting van een strandwal vóór het parwabos of door de aanwezigheid van een hoge kreekoeverwal kan het zeewater bij springvloed nog wel over deze wallen de parwa overspoelen, maar daarna niet meer wegvloeien. Als het parwabos is afgestorven ontstaan uitgestrekte lagunecomplexen waarin de dode parwa nog geruime tijd overeind blijft staan. Na enige tijd raken deze lagunen met een vegetatie van zoutplanten begroeid. De lagunen bieden door hun rijkdom aan insecten en kleine visjes opnieuw levensmogelijkheden aan grote aantallen steltlopers (ten dele andere soorten dan op de modderbanken voorkomen) waarbij met name de steltkluut *Himantopus himantopus*, die in de lagunen ook broedt, moet worden genoemd, reigers (vooral kleine en grote zilverreigers), rode ibissen, eenden (voornamelijk wiswisies *Dendrocygna autumnalis*, bahama-pijlstaarten of anakies *Anas bahamensis* en blauwvleugeltalingen of blue wings *A. discors*) en soms houtooievaars of nengrekopoes *Mycteria americana*.

Hier en daar ontstaan achter de parwazône grote oppervlakten met open water, zoals wij thans tussen Burnside en Nieuw-Nickerie en in het verlaten plantagegebied tussen de Suriname-rivier en Motkreek vinden. Het ontstaan van de grote oppervlakte open water tussen Burnside en Wageningen is van tamelijk recente datum en schijnt onder meer een gevolg te zijn van de aanleg van de oost-west verbinding tussen beide plaatsen. Deze weg verhindert namelijk de afvloeiing van het zoete water uit de zwampen ten zuiden van de weg naar het noorden waardoor het zeewater verder naar binnen kan doordringen dan voorheen. In het plantagegebied ten oosten van de Suriname-rivier schijnt de bodem merendeels onbegroeid te zijn gebleven door de inklinking van de klei in de plantagetijd. Er wordt met nadruk opgewezen dat in beide gebieden de huidige situatie dus uiteindelijk grotendeels door toedoen van de mens bepaald is.

Een aantal soorten visetende watervogels, zoals de koemawari, grote zilverreiger, nengrekopoe, blaasman *Jabiru mycteria*, rose lepelaar of lepelbek *Ajaia ajaja* en aalscholver of duikelaar *Phalacrocorax olivaceus*, vertoont in Suriname een sterke voorkeur voor deze terreinen met open water, zodat hun voorkomen in ons land vrijwel geheel tot deze gebieden is beperkt. Deze zwampgebieden zijn ook bijzonder rijk aan wiswisies, anakies en blue wings.

3. De ornithologische rijkdom van de Surinaamse kust in vergelijking met die der andere Guyana's

In 1971 en 1972 werden ter vergelijking met de situatie in Suriname verschillende verkenningsvluchten langs de kusten van de overige Guyana's uitgevoerd. Daarbij werd de gehele kust tussen de Amazone en de noordkust van Venezuela ten minste één maal afgevlogen. Uit deze verkenningen is gebleken dat de kust van Suriname in vergelijking met de kusten der overige Guyana's bijzonder rijk aan watervogels is, hetgeen onder meer blijkt uit de verspreiding van het aantal reiger- en ibiskolonies langs deze kusten (Tabel 1).

Tabel 1: Aantal broedkolonies van reigers en ibissen langs de kust der Guyana's, gebaseerd op vliegverkenningen in 1971 en 1972.

NO-Brazilië: kustlengte 600 km, aantal kolonies 3 (?), aantal broedparen rode ibis 1.000 (?)

Frans-Guyana: kustlengte 350 km, aantal kolonies 4 (4), aantal broedparen rode ibis 3.000 (?)

Suriname¹: kustlengte 375 km, aantal kolonies 9 (9), aantal broedparen rode ibis 13.000 (9.000)

Guyana²: kustlengte 500 km, aantal kolonies 3 (3), aantal broedparen rode ibis - (600)

NO-Venezuela: kustlengte 450 km, aantal kolonies ? (2), aantal broedparen rode ibis ? (3.000)

Totaal (1971 en 1972 gecombineerd): kustlengte 2.275 km, aantal kolonies 21, aantal broedparen rode ibis 20.000

1) Omdat in de andere landen vrijwel uitsluitend langs de kustlijn is gevlogen, zijn voor Suriname alleen de kolonies die aan zee grenzen opgenomen.

2) Inclusief de kolonie in de botanische tuin te Georgetown.

NB. De getallen tussen haakjes betreffen de gegevens uit 1972. NO-Brazilië werd alleen in 1971 afgevlogen, NO-Venezuela alleen in 1972.

Uit Tabel 1 blijkt dat wij in 1971 en 1972 21 broedkolonies lokaliseerden waarvan bijna de helft in Suriname dat minder dan 1/5 van de afgevlogen kustlengte beslaat. Van de naar schatting 20.000 nesten van de rode ibis (verdeeld over 7 kolonies: 1 in Noordoost-Brazilië, 1 in Frans-Guyana, 2 in Suriname, 1 in Guyana en 2 in Noordoost-Venezuela) werden er in 1971 13.000 in Suriname geteld. Daarbij moet worden bedacht dat de onderzochte kuststrook een niet onbelangrijk deel van het verspreidingsgebied van deze soort beslaat.

De luchtverkenningen gaven ons de indruk dat met name de buitendelta van de Orinoco en het noordelijk deel van de buitendelta van de Amazone bijzonder vogelarm zijn. Uitgestrekte modderbanken en parwabossen komen er nauwelijks voor, zodat daar voor reigers en ibissen weinig voedsel- en broedgebieden aanwezig lijken te zijn.

Uitgestrekte gebieden met veel open water zoals wij in Suriname tussen Burnside en Nieuw-Nickerie en tussen Motkreek en de Suriname-rivier aantreffen waren langs geen van de kusten der andere Guyana's aanwezig. Die kusten waren dan ook alle arm aan koemawaries, grote zilvereigers, nengrekopoes, blaasmannen en aalscholvers. Het is uit deze gegevens duidelijk dat voor de grotere watervogels de kust van Suriname ten opzichte van de overige Guyana's een dominerende plaats inneemt. Dat schept voor Suriname verplichtingen voor het behoud van deze vogelpopulaties.

4. De ornithologische betekenis van de bestaande natuurreservaten langs de Surinaamse kust

In hoofdstuk 2 zijn binnen het kustgebied een vijftal landschapstypen onderscheiden elk met een eigen vogelwereld, t.w. het kustwater, de modderbanken, de mangrovebossen, de lagunen en meer naar binnen toe de brakwaterzwamp met plaatselijk grote oppervlakten met open water. Uiteraard is binnen elk der onderscheiden landschapstypen een verdere differentiatie aan te brengen (lage en hoge delen modderbanken, jonge en oude parwabossen, ondiepe en diepe lagunen enz.) met onderling vaak weer andere combinaties van vogelsoorten, maar voor dit rapport is de grove indeling goed bruikbaar.

Van de vijf onderscheiden landschapstypen komen alle met uitzondering van het laatste (zwamp met grote oppervlakten open water) in de reservaten Wia Wia en Coppenamepunt goed vertegenwoordigd voor. Beide reservaten hebben dan ook een belangrijke functie als pleisterplaats voor noordamerikaanse steltlopers, als broed- en/of slaapplek voor de kleinere reigersoorten en ibissen en als broed- en voedselgebied voor eenden.

Het reservaat Wia Wia strekt zich vanaf Motkreek over een lengte van bijna 50 km naar het oosten uit. Het omvat een zeer uitgestrekte modderbank (de Wia Wia bank) met bijbehorende parwabossen. In het westen van het reservaat is de kust momenteel in afslag, waarbij plaatselijk een zandstrand wordt afgezet en uitgestrekte lagunencomplexen ontstaan. De ornithologische betekenis van het Wia Wia reservaat is vooral gelegen in het feit dat de jonge parwabossen langs de kust een belangrijke kolonie rode ibissen (een paar duizend broedparen) herbergen, vaak gemengd met diverse reigersoorten. Daarnaast is er, althans in sommige jaren, gedurende het

gehele jaar een grote groep flamingo's of zeeganzes (maximum 1.100 vogels) op de modderbank Wia Wia aanwezig. De herkomst van deze vogels is niet bekend. Mogelijk behoren zij tot de broedvogelpopulatie van Noordoost-Brazilië waar de soort volgens de mededeling van Sick (H. Sick. 1972. A Ameaça da Avifauna Brasileira. In: Espécies da Fauna Brasileira Ameaçadas de Extinção. Academia Brasileira de Ciencias, Rio de Janeiro) nog steeds schijnt te broeden. Het moet niet tot de onmogelijkheden worden gerekend dat de soort in het Wia Wia reservaat nog eens tot broeden zou kunnen komen (blijkens een ei in de collectie van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden broedde de flamingo in het begin van deze eeuw nog achter de Wia Wia bank). De flamingo is echter uitermate gevoelig voor verstoringen door laagvliegende vliegtuigen, zoals in 1943 op Bonaire is gebleken toen na een dergelijke verstoring het tot 1950 heeft geduurd voordat de soort als broedvogel terugkeerde (J.H. Westermann. 1968. Om het voortbestaan van de flamingo's van Zuid-Bonaire 1957-1968. Nieuwe Westindische Gids 46: 195-228). Thans vliegen leden van de Aeroclub Suriname volgens hun eigen mededelingen geregeld laag boven het reservaat op zoek naar vogels en wild (herten). Daarbij wordt soms zeer laag over de flamingo's heen gevlogen. Het is vanwege de gevoeligheid van de soort voor vliegtuigen dringend gewenst dat het vliegen boven de reservaten in het algemeen, maar boven het Wia Wia reservaat in het bijzonder, lager dan 2.000 meter verboden wordt (zoals boven de flamingobroedplaats op Bonaire eveneens het geval is).

Het reservaat Coppenamepunt strekt zich vanaf de monding van de Coppename-rivier over een lengte van meer dan 50 km langs de kust naar het oosten uit. Het omvat een uitgestrekte modderbank met parwabossen met daarachter een lange reeks van kleinere en grotere brakwaterlagunen.

Het gebied is vanwege de kolonie rode ibissen die van oudsher in de parwa van de Hermina-bank gevestigd was als natuurreservaat aangewezen. Helaas heeft de soort na de instelling van het reservaat als broedvogel verstek laten gaan. In 1966 en 1967 was er nog wel een kolonie te Gandoe juist ten oosten van het reservaat (R.P. French en F. Haverschmidt. 1970. The Scarlet Ibis in Surinam and Trinidad. The Living Bird 9:147-165). Sedertdien heeft de soort niet meer in het gebied gebroed. De oorzaak daarvan is niet bekend. De parwa wordt nog wel door duizenden ibissen (ook door volwassen vogels in de broedtijd) als slaapplek gebruikt.

Er is momenteel echter een geweldig uitgestrekte opslag van jonge parwa tussen Popokaimama en de Coppename. Dit gebied is momenteel uitermate geschikt als broedplaats voor ibissen en ik heb alle hoop op een terugkeer van deze soort als broedvogel in het reservaat, temeer daar door de min of meer geregelde jachtcontroles door medewerkers van de Dienst 's Lands Bosbeheer de rust in het gebied verzekerd lijkt.

Het natuurreservaat Galibi omvat slechts een smal gebied dat zich over een korte afstand langs de monding van de Marowijne-rivier uitstrekt. Het is in de eerste plaats vanwege de betekenis van de stranden als legplaats voor zeeschildpadden als natuurreservaat aangewezen. Het heeft mede door de geringe omvang geen bijzondere ornithologische betekenis.

5. Pleidooi voor de aanwijzing van het zwampgebied ten westen van Burnside als natuurreservaat

Uitgestrekte zwampen met grote oppervlakten open water, zoals worden gevonden in het voormalige plantagegebied tussen Motkreek en de Suriname-rivier en tussen Burnside en Nieuw-Nickerie, komen in de bestaande natuurreservaten niet voor. Een aantal soorten visetende watervogels, zoals de koemawari, grote zilverreiger, nengrekopoe, blaasman, rose lepelaar en aalscholver, vertoont langs de Surinaamse kust een sterke voorkeur voor deze brakwaterzwampen met open water. Het voorkomen van deze soorten langs onze kust is dan ook vrijwel geheel beperkt tot deze twee gebieden. Dat geldt zowel voor de voedselgebieden als de broedplaatsen (Figuur 1). Het zou voor het behoud van deze vogelpopulaties van belang zijn als deze gebieden de status van natuurreservaat zouden krijgen. Men dient te beseffen dat het hier om soorten gaat die door hun opvallende verschijning en grootte door vrijwel iedere Surinamer worden gekend.

Men zou daarbij kunnen denken aan de volgende alternatieven:

- a) beide gebieden krijgen geheel de status van natuurreservaat
- b) een van beide gebieden krijgt deze status
- c) een deel van elk der gebieden krijgt deze status.

Het ligt voor de hand dat de eerste mogelijkheid uit natuurbeschermings oogpunt het meest bevredigend zou zijn. Er moet echter rekening mee worden gehouden dat dit vanwege jachtbelangen die hier meespelen niet haalbaar is

en een keuze tussen de tweede en derde mogelijkheid moet worden gemaakt. Keuzemogelijkheid b lijkt dan het meest aantrekkelijk omdat de kans op het behoud van levensgemeenschappen stijgt naarmate de omvang van het te beschermen gebied groter is. Dat geldt zeker voor het Surinaamse kustgebied met zijn steeds veranderende kustlijn.

Wanneer een keuze gemaakt moet worden zou ik op grond van de resultaten van mijn onderzoek willen voorstellen de keuze op het zwampgebied ten westen van Burnside te laten vallen. Dit zwampgebied herbergt maximaal enkele duizenden grote zilvereigers (ten dele betreffen dit broedvogels van elders), enkele duizenden koemawaries, een paar duizend nengrekopoes (alle broedvogels van elders), ruim duizend aalscholvers (idem) en vele tientallen blaasmannen (de totale populatie van deze soort langs de Surinaamse kust komt waarschijnlijk niet boven de 100 vogels uit!).

De voedselgebieden van de nengrekopoes en blaasmannen zijn vooral gelegen in het zwampgebied tussen Burnside en Fodopan, die van de aalscholvers in het gebied tussen Burnside en Bradipan. Grote zilvereigers werden in grote aantallen gezien in het zwampgebied ten noorden van Nieuw-Nickerie en tussen Burnside en Bladholopan. Koemawaries vindt men verspreid over het gehele gebied tussen Burnside en Nieuw-Nickerie. Van de rode ibis kan men soms grote groepen in het zwampgebied tussen Burnside en Wageningen-polder aantreffen.

Van de beide reigersoorten bevinden zich drie -gedeeltelijk gemengde- broedkolonies in het gebied met totaal ruim 1.500 broedparen van de koemawari en ongeveer 200 paren grote zilvereigers.

Met het veilig stellen van dit zwampgebied zou tevens de broedkolonie van de rode ibis in de jonge parwa langs de kust nabij Bladholkreek (de grootste langs de kust der Guyana's met in 1971 bijna 10.000 nesten en in 1972 ongeveer 7.000 nesten) veilig gesteld zijn.

De wenselijke en nog aanvaardbare begrenzing van een eventueel natuurreservaat tussen Burnside en Nieuw-Nickerie, dat zou kunnen worden aangeduid met de naam "Coroniezwamp", is in Figuur 2 aangegeven. Bij het aangeven van deze grenzen heb ik mij laten leiden door de resultaten van mijn eigen onderzoek en een vegetatiekaart die in 1971-1972 door Drs. P.A. Teunissen (afdeling Natuurbeheer van de Dienst 's Lands Bosbeheer) ten behoeve van dit onderzoek is vervaardigd. Figuur 2 is op deze kaart gebaseerd.

Als oostgrens is de oostgrens van de visconcessie voor dit zwampgebied aangehouden, als zuidgrens het kanaal langs de oost-west verbinding en de noordzijde van de Kaaimanpolder en de polder Wageningen en het verlengde daarvan.

In Figuur 2 zijn drie mogelijkheden voor een westelijke begrenzing aangegeven, een wenselijke en twee nog aanvaardbare grenzen. Zoals reeds werd opgemerkt is het zwampgebied ten noorden van Nieuw-Nickerie van belang als fourageergebied voor grote aantallen grote zilvereigers, terwijl Bigi Pan blijkens inlichtingen van anderen een betekenis lijkt te hebben als refugium voor watervogels in extreem droge "grote droge tijden". Het oostelijke deel van het Coroniezwamp droogt onder deze omstandigheden geheel uit. Men zou om deze reden Bigi Pan gaarne in een eventueel aan te wijzen natuurreservaat opgenomen zien. Ik heb daarom als wenselijke westelijke begrenzing een lijn aangehouden die juist ten noorden van de Nickerie-rivier naar de monding van deze rivier loopt.

Zou men bij een eventuele aanwijzing van het Coroniezwamp als natuurreservaat niet zover willen gaan dan zou men als nog aanvaardbare westgrens een lijn ten oosten of ten westen van Bonflat kunnen aanhouden. Het aantrekkelijkst zou de lijn ten westen van Bonflat zijn omdat daardoor ruim 30 % meer kustlijn in het reservaat zou komen te liggen dan wanneer men als westgrens de lijn ten oosten van Bonflat zou aanhouden. De kustlijn van Suriname is zeer beweeglijk, waarbij aanslibbing en afslag elkaar afwisselen. Ten gevolge hiervan schuift de jonge parwavegetatie van oost naar west op, waardoor ook de kolonies met rode ibissen en de kleinere reigersoorten zich geregeld verplaatsen. Voor een optimale bescherming van de grote kolonie van de rode ibis langs de kust van Noordwest-Suriname is het daarom van belang om een zo groot mogelijk deel van de kustlijn in het reservaat op te nemen.

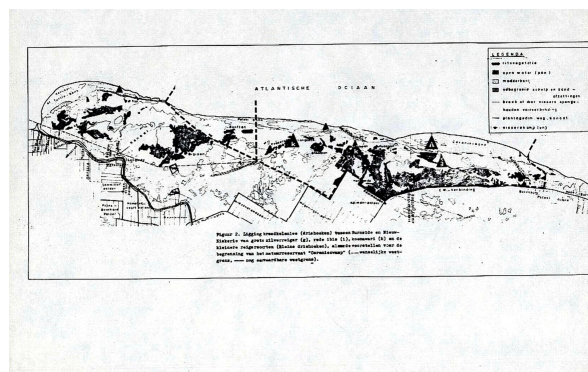
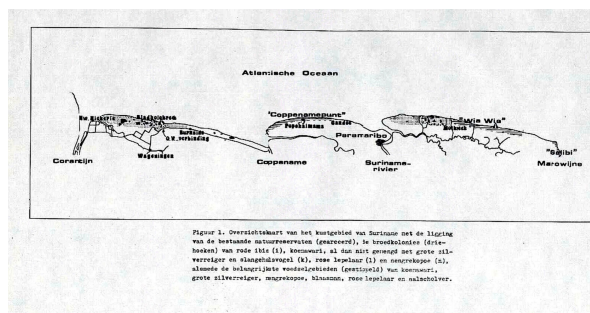
Bij dit pleidooi is vooral de nadruk gelegd op de grotere visetende watervogels, omdat het Coroniezwamp vooral voor deze soorten van zo'n grote betekenis is.

Mogelijkheid van verontreiniging van het Coroniezwamp door chemische bestrijdingsmiddelen

Het Coroniezwamp is tot op heden niet verontreinigd geweest met chemische bestrijdingsmiddelen die door de Stichting Machinale Landbouw boven de rijstpolder van Wageningen vanuit kleine vliegtuigen worden verstoven. Het gebruikte irrigatiewater is tot nu toe namelijk altijd afgevoerd naar de Nickerie-rivier.

In de loop der jaren is de oppervlakte van de rijstpolder echter voortdurend in omvang toegenomen. Daardoor is de capaciteit van de drie bestaande pompen aan de Nickerie-rivier onvoldoende geworden en is een vierde pomp nabij de Hertenrits aan deze pompen toegevoegd. Deze pomp zal voortaan een deel van het gebruikte irrigatiewater vanuit het afvoerkanaal in het irrigatiekanaal terugpompen om een tekort aan irrigatiewater op te vangen. In de grote regentijd is er echter voldoende irrigatiewater voorhanden. Het ligt in de bedoeling dan een deel van het gebruikte irrigatiewater via dezelfde pomp in het Coroniezwamp te pompen. Volgens de gegevens van de Waterloopkundige Dienst zal dit water niet vlot naar zee afvloeien maar in het zwamp stagneren (mond. med. Ir. R.J. Sevenhuysen). Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat het Coroniezwamp wordt verontreinigd met bestrijdingsmiddelen die in de Wageningen-polder worden gebruikt. Een recent onderzoek naar de nevenwerking van een aantal bestrijdingsmiddelen die in deze polder worden gebruikt heeft uitgewezen dat met name het gebruik van NaPCP en endrin voor diverse vogelsoorten die vanuit het omringende zwampgebied in de polder komen fourageren schadelijk is (Vermeer et al. in druk), waarbij evenwel dient te worden opgemerkt dat een mogelijke nevenwerking van Azodrin niet kon worden onderzocht. Het gebruik van endrin is door de Stichting Machinale Landbouw echter al stopgezet in verband met de eisen die Duitsland stelt aan de door dit land uit Suriname geïmporteerde rijst (mond. med. Ir. P. van Halteren). Vermeer et al. geven ten aanzien van NaPCP de suggestie dit te vervangen door het minder schadelijke Bayluscide. Dit middel is echter duurder dan NaPCP en om deze reden minder aantrekkelijk voor de Stichting Machinale Landbouw. Daar NaPCP in water zeer snel in onschadelijke componenten uiteenvalt (mond. med. Ir. P. van Halteren), is een ernstige besmetting van het zwamp met dit bestrijdingsmiddel echter niet te verwachten.

Het zou aanbeveling verdienen als de Stichting Machinale Landbouw bij plannen voor gebruik van nieuwe bestrijdingsmiddelen overleg pleegt omtrent de mogelijke nevenwerking van de betrokken middelen alvorens deze middelen in gebruik worden genomen. Voorkomen dient te worden dat het Coroniezwamp wordt belast met persistente bestrijdingsmiddelen die een schadelijke invloed op het biologisch milieu, in het bijzonder de visetende watervogels, zouden kunnen hebben.

Paramaribo, 23 mei 1973

Aan:

de leden van de Natuurbeschermingscommissie

de Directeur van Landbouw, Veeteelt en Visserij

de Directeur van het Ministerie van Opbouw

de Directeur van de Stichting Machinale Landbouw

het Hoofd van de Dienst 's Lands Bosbeheer

de Directeur van de Stichting Natuurbehoud Suriname

cc.:

de Nederlandse Commissie voor Internationale Natuurbescherming

de Stichting voor Wetenschappelijk Onderzoek van de Tropen

Prof. Dr. M.F. Mörzer Bruijns, afdeling Natuurbeheer van de Landbouwhogeschool, Wageningen, Nederland

Prof. Dr. K.H. Voous, Vrije Universiteit, Amsterdam.

Huidig adres van de schrijver: afdeling Natuurbeheer van de Landbouwhogeschool, Marijkeweg 15, Wageningen, Nederland.